

aké konanie? – kedysi a dnes – záľuby – tri vlastnosti – hlas, ježko a ikigai – vo svete Kráľovstva

Ak je naša myseľ slobodná a pripravená vierou, je na čase vybrať si tú správnu činnosť. Čo presne by sme mali *konať*, aby naše konanie mohlo byť základom pre *spiritualitu konania*?

Kedysi to bolo jasné – týmto konaním bol sám život. Ľudia spolu žili v obci, spolu čelili nepriazni, osudu, spolu hospodárili, spolu chodili na lúky kosiť, na sená, páslu spoločne svoj dobytok, obrábali polia v okolí obce... Všetko toto bol základ pre *spoločné konanie* a teda *spoločné žitie*. Dnes, keď ráno každý ideme do zamestnania a tam sme s ľuďmi, s ktorými reálne nežijeme – a potom sa vrátíme domov, dokonca do nejakej predmestskej štvrte k ľuďom, s ktorými zase spoločne nepracujeme – to už reálne nie je. Preto už nefungujeme ako *komunity* ani na prirodzenej rovine, ako si človek omračujúco jasne uvedomí napríklad v takom *bytovkovom vchode*.

Keďže spoločná práca už do úvahy nepripadá, musíme si vybrať niečo namiesto nej. Dnes sú to hlavne *záľuby*. V Cirkvi niekedy túto oblasť podceňujeme. Myslíme si, že ak už niečo robíme, musí to byť nejaká *služba* – a teda charita, alebo evanjelizácia, alebo katechéza, alebo modlitba. Problém je, že vo väčšine prípadov to nie je niečo, čím by sme skutočne žili – a teda to nevytvára ani základ pre *sú-žitie* na základe *sú-konania* takýchto vecí. Toto je prvá podmienka konania, ak sa má stať spiritualitou: musí to byť niečo, čím skutočne žijeme. Pouličný apoštolát môže byť takouto činnosťou, ak sa naozaj stáva našim životom a poslaním. Ale, ako hovorí Pavol, nie všetci sme Bohom povolaní k niečomu podobnému. Nehovoriac o tom, že aj sám apoštolát potrebuje miesto, komunitu, kam oslovených ľudí pozýva. Podobne to platí o charite.

Druhou vlastnosťou *činnosti*, ktorá sa môže stať spiritualitou je, aby nám pomáhala k dokonalosti. Boží život je charakterizovaný dvomi kľúčovými vlastnosťami a tými je *láska* a *dokonalosť*¹. Prvý krok k dokonalosti je práve viera, ako sme o nej hovorili minule. Jej ovocím je totiž *apathea*, dokonalá sloboda, ktorá je prvým rozmerom dokonalosti: byť úplne a dokonale slobodným od všetkého². Táto sloboda je tu ale pre druhý rozmer dokonalosti – a tým je *naplnenie*, uskutočnenie toho, čím a kým sme, naplnenie a plné rozvinutie svojho potenciálu, ktorý od Boha máme ako ľudia aj ako kresťania, „*aby bol Boží človek dokonalý a pripravený na každé dobré dielo*“ (2 Tim 3,17 SSV). A to aj v prirodzenej rovine – ved' milosť stavia na prirodzenosti, ako učí Akvinský.

Potrebujeme teda činnosť, ktorá spĺňa tri kľúčové podmienky: 1) svojou povahou nám umožňuje rásť v dokonalosti, t.j. v slobode, múdrosti, sile, sebadisciplíne, vytrvalosti, cieľavedomosti, vnútornej sebakontrola a podobne. Umožňuje nám stávať sa lepším a dokonalejším človekom. Takže televízne večierky to zrejme nebudú... 2) Umožňuje nám prežívať ju a konať ju spoločne s inými ľuďmi a tak s nimi *sú-konať*, *sú-žiť* a tvoriť spoločenstvo. 3) Je to niečo, čím skutočne žijeme, nielen niečo, čomu sa venujeme, musí to byť teda naozaj naša srdcová záležitosť, opravdivá životná pasia a záľuba. *Dobrym príkladom môže byť skauting, kde touto činnosťou je skautovanie, ktoré je jednak nástrojom seba výchovy mladých ľudí, súčasne základom spoločného žitia v rámci skautskej organizácie a ktorý je pre zanietých skautov naozaj ich životom.*

Ako teda takúto činnosť vybrať? Stephen Covey vo svojej knihe *Ôsmy návyk* hovorí o tzv. *Hlase* nášho života. Je to prienik nášho nadania (mám na to talent, dar od Boha), nadšenie (je to moja pasia, baví ma to), je tu potreba vo svete, na ktorú to reaguje (a teda ľudia

by mi za to boli ochotní platiť a uživil by som sa tým). Tieto tri oblasti pozná aj Jim Collins, ktorý to nazýva *konceptom ježka*. Covey ale pridáva ešte štvrtý rozmer: je to správna vec (morálna, užitočná, vďaka nej ostane po mne svet lepší, zanechám tým po sebe „odkaz“ a pod. a teda to plní funkciu zmyslu života). Presne tieto štyri rozmery nájdeme aj v japonskom koncepte zmysluplného života *ikigai*: je to prienik toho, čo milujete, čo svet potrebuje, v čom ste dobrí a za čo vám budú ochotní zaplatiť.

Pre potreby *spirituality konania* si tieto kategórie musíme trochu upraviť – pretože, ako upozorňuje Pavol, nám nejde o „*porušiteľný veniec*, ... [ale o] *neporušiteľný*“ (1 Kor 9,25 SSV). Pre potreby Nebeského Kráľovstva by to teda mohlo vyzeráť takto:

1. NADANIE – v čom som dobrý. Boh ma vystrojil nejakými schopnosťami nie pre nič, za nič. Chcem ich využiť. Súčasne je omnoho pravdepodobnejšie, že sa mi stane pasiou, záľubou a životom niečo, na čom mám talent a nadanie, než keby som sa venoval niečomu, na čo predpoklady nemám. Nemusí to byť nutne takto vždy – k dokonalosti nás môže, naopak, mocne posúvať aj to, ak silou vôle pracujeme na niečom, k čomu až tak dobré predpoklady nemáme a vôľou a drinou tak kompenzujeme chýbajúci talent! Ale rovnaká vôľa a drina + talent je ešte lepšia.

2. NADŠENIE, pasia, vášeň. Baví nás to, žijeme tým.

3. NÁSTROJ DOKONALOSTI namiesto „zaplatia mi za to“ – pretože vo svete Kráľovstva nejde o peniaze, ale o svätosť a dokonalosť. Je to teda činnosť, ktorú môžem použiť ako nástroj môjho rastu a napredovania v dokonalosti. Umožňuje to ako svojou povahou, tak náročnosťou (vystupujem pri nej zo svojej zóny komfortu a posúva ma do zóny rastu).

4. NÁSTROJ VZŤAHOV na mieste „svet to potrebuje“, „zanechám odkaz“ a pod. Vo svete Kráľovstva je totiž tento zmysel jasne definovaný: „*zjednotiť v Kristovi ako v hlave všetko, čo je na nebi aj čo je na zemi*“ (Ef 1,10 SSV). Ak by moja záľuba neumožňovala tvoriť na jej základe spoločenstvo s inými ľuďmi, s ktorými sa jej venujeme spoločne, potom je nezmyselná a škodlivá. Spoločenstvo je *cieľ* a záľuba, ktorú konáme, iba jeho *nástroj*, to treba mať na pamäti. V tom sa líšime od svetských *tímov*. Im ide o nejaký svetský cieľ, niečo dosiahnuť, dokázať. Tvoria vzťahy len ako nástroj dosiahnutia cieľa. Ak niekto tomuto cieľu prekáža, nemajú problém ho vylúčiť. Alebo aj žiadne vzťahy netvorí a povedať si: „Sám si to urobím rýchlejšie a lepšie, nechce sa mi pri tom otravovať s inými ľuďmi, iba čo by ma spomaľovali a vyrušovali“. Ale v Cirkvi myslíme opačne: cieľom je spoločný život, jednota života – a základom je spoločné konanie, dosť veľké na to, aby sme ním skutočne *žili* a aby tak tvorilo základ pre *spoločné žitie* nás navzájom ako *komunity*. Ale vždy je cieľom práve táto jednota! Vždy! Tá je totiž našou skutočnou a najväčšou *pasiou* a *záľubou*: sme kresťania a milujeme dokonalosť, s ktorou sa delíme v jednote komunity – a milujeme jednotu komunity, kvôli ktorej sa usilujeme byť jeden pre druhého a kvôli druhému najdokonalejší možní. Až na treťom mieste v rebríčku našej *pasie* je tento náš *Hlas*, náš katolícky *ikigai*: činnosť, ktorú milujeme, baví nás a ktorá je základom a nástrojom jedného aj druhého: spoločnej jednoty i spoločnej cesty k dokonalosti.

Ak sme teda našli niečo takéto – začnime sa tomu venovať, začnime pozývať bratov a sestry naokolo, aby sme sa nimi s tým, čo robíme a žijeme, delili, aby sme to žili a robili spoločne. A práve sme založili skutočnú *komunitu* v rámci Cirkvi.

¹ porov. úvaha 467

² porov. úvahy 455, 456, 457, 458, 460, porov. 480